

VIZUÁLIS KULTÚRA (5-8. évfolyam)

Ez a helyi tanterv az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
2. sz. melléklet 2.2.14 alapján készült

A tantárgy órabeosztása:

- **5-6. évfolyam: heti 1+ 0,5 (évi 54 óra)**
- **7-8. évfolyam: heti 1 (évi 36 óra)**

A tantárgy jellegéből adódóan az egyes tevékenységi formák az egész iskolaszakaszt átívelik. A fő különbség a megoldásban, a műveleti szintek fejlettségében van. Ennek megfelelően a Vizuális kultúra kerettanterv a felső tagozatos tanulók ismereteit és fejlesztési követelményeit alapozó (5-6. évfolyam) és fejlesztő (7-8. évfolyam) szakaszokra bontja

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén: 5-6. osztály (alapozó szakasz)	<ul style="list-style-type: none"> - A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján. - Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban. - Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése. - A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása. - Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során. - Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása. - Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során. - Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel. - A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása. - Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása. - Fontosabb szimbolikus és kultúrális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése. - A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. - Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
---	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén: 7-8. osztály (fejlesztő szakasz)	<ul style="list-style-type: none"> - Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. - A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében. - Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében. - Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása. - Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése. - Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása. - Több jól megkülönböztethető technika tudatos használata az alkotótevékenység során. - A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán. - A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint. - Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése. - A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése. - Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása. - A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. - Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
--	--

A tantárgy tematikájába szükséges beépíteni a kompetenciák fejlesztését, a közlekedésnevelési, fogyasztóvédelmi/tudatos vásárlói, egészséges életmóddal, egészségneveléssel, a helyi sajátosságokkal és iskolai hagyományainkkal kapcsolatos – ezen belül az ökoiskolai, a Világörökséghez és a Népmese napjához kapcsolódó – tartalmakat, valamint az IKT felhasználási lehetőségeket.

Kulcskompetenciák fejlesztése a tantárgyon belül:

Anyanyelvi kommunikáció

A vizuális kommunikáció területén a kép és szöveg lehetséges kapcsolatainak feltárása, a feladatok értelmezése, megoldása, valamint az elkészült munkák bemutatása az anyanyelvi kommunikáció fejlesztését biztosítja. Csoportmunkában, műalkotások elemzése során fejlődik a tanulók kommunikációs technikája.

Idegen nyelvi kommunikáció az egyetemes művészettörténeti alkotások megismerése során alakul.

Matematikai kompetencia

Térábrázolási technikák megismerése, a műszaki rajz alapjainak alkalmazása során a matematikai készségeik is fejlődnek.

Természettudományi kompetencia

Természeti és mesterséges formák tanulmányozása, ábrázolása, elemzése, a formák átírása során fejlődik a természettudományi ismeretek megszerzésének képessége.

Technológiai kompetencia

A tárgy- és környezetkultúra, a tervezések során kibontakozik a technológiai kompetencia. Az egyes képzőművészeti eljárások, technikák megismerése, alkalmazása, a formaátírás, formatervezés, a környezet átalakítására irányuló rajzi és vizuális elemző feladatok megoldása során a technológiai képességek fejlődnek.

Digitális kompetencia

A vizuális kommunikáció és alkotó tevékenység egyre szélesebb körben alkalmaz digitális technikát, különösen a multimédiás technológiájú információkeresés, tárolás és az internetes feldolgozás terén. Különböző gyakorlati és rajzos feladatok is lehetőséget teremtenek a digitális kompetencia elmélyítésére. A médiatudatosság fejlesztésének egyre fontosabb aspektusa a vizuális megfigyelés és értelmezés segítségével megvalósuló médiahasználat és médiaértés, ebből következően a mozgóképkultúra és médiaismeret vizuális kultúrához kapcsolódó fejlesztési követelményei is itt jelennek meg.

Hatékony, önálló tanulás

Egyes vizuális problémák megoldása során a megismerési folyamat lépései segítik a tanulási technikák megismerését. A módszerek és munkaformák sokszínűsége lehetőséget teremt a tanulás tanításának hatékony elősegítésére. A forma és rendeltetés összefüggéseinek vizsgálata által, tárgyi környezetünk leírásával az önálló tanulás módszerei, a konstruáló és rekonstruáló képességek fejlesztésével a kreatív problémamegoldás lépései tudatosulnak.

Szociális és állampolgári kompetenciák

A tanulók alkotásaik létrehozása során sorozatosan kerülnek egyénileg, vagy csoportosan döntéshozatali helyzetbe, viszonyítaniuk kell munkájuk eredményét saját magukhoz, mások munkájához. Másrészt a tantárgy hagyományosan erős kultúrákövetítő, így a történeti korok művészetének megismerése, a történeti példák, a néprajzi és népművészeti ismeretek erősíthetik a nemzeti öntudatot, így a szociális kompetenciák fejlesztését is támogathatják.

Vállalkozói kompetencia

A vizuális alkotó tevékenység során gyakran kerülnek a tanulók választási helyzetbe, megoldási tervet készítenek a kitűzött cél eléréséhez, munkájuk értékelése egyben a sikeres vállalkozás eredményét is minősíti. Ez hosszú távon a kezdeményezőképeséget és a vállalkozói kompetenciát ösztönzi.

Kulturális, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia

Mivel a vizuális kultúra tantárgy legfontosabb célja a vizuálisan, illetve a vizuális művészi eszközökkel megismerhető világ vizsgálata, az esztétikai, művészeti nevelés kulcskompetencia fejlesztésének feladatát képes leginkább közvetíteni. A vizuális megismeréshez kapcsolódó élmények és érzések kreatív kifejezése, az alkotói tevékenység, más kultúrák befogadása, esztétikai ízlésformálás segíti a kulturális készségek, magatartásformák alakítását. A tananyag feldolgozása során, a vizuális megismerések az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciájának folyamatos mélyítése történik.

Fogyasztóvédelmi, tudatos vásárlói attitűdök:

Direkt módon az alkotó munkához szükséges anyagok és eszközök kiválasztása, megvásárlása során, indirekt módon pedig a különböző alkotói pályázatok kapcsán kerülhetnek kapcsolatba a tudatos vásárlás kérdéseivel.

Közlekedésnevelési attitűdök:

A biztonságos közlekedéssel számos alkotói pályázat foglalkozik. A feladat értelmezése, feldolgozása kiváló alkalom az ismeretek elmélyítésére.

Egészséges életmóddal, balesetvédelemmel kapcsolatos magatartási formák érvényre jutása:

A kifejező céllal születő alkotások lehetőséget teremtenek az önismeret, a harmonikus személyiségfejlődés, a pozitív énkép kialakulására. A párokban, csoportban végzett munka pedig a társas kapcsolati kultúra fejlesztésére, kudarctűrő képességre, a testi és lelki egészségre egyaránt hat. Az anyag és eszközhasználat során alapvető ismereteket kell szerezniük azok biztonságos használatáról. Az egészségünk védelmével kapcsolatos ismeretek további elmélyítésére alkotói pályázatok feldolgozása kapcsán kerül sor.

Helyi sajátosságok, iskolai hagyományaink megjelenése a tartalomban:

Pécs-Sopianae Világörökség Pécshez való érzelmi kötődésünket, tiszteletünket az emlékek megismerésével erősítjük meg.

Ökoiskolai tartalmak az iskolai létünk számos területén jutnak érvényre az anyaghasználat, témaválasztás, a jeles napokról való megemlékezéseink és a hagyományos kézműves technikák megtanítása során, ami a fenntartható, környezettudatos szemléletet, elkötelezettségünket erősíti.

A **Népmese napja** alkalmából történő megemlékezésünket jellegében többféle alkotói tevékenység hatja át különféle szintereken, az irodalmi mű illusztrációján túl, a projektekben végrehajtható megoldásokig. A közel egy hónapos előkészület produktumait a délután foglalja össze egységgé.

IKT használatának megjelenése a tananyag feldolgozása során:

Rajzi eljárások, rajzoló és képszerkesztő programok használata, oktatófilmek, szemléltetés képeken keresztül, majd a Mozgóképek és médiaismeret tantárgy elemeihez szükséges a jelenléte.

Sajátos nevelési igényű és BTM tanulók felzárkóztatásának lehetősége a tananyagon belül:

A vizualitás nélkülözhetetlen a többi érzékszerv tapasztalatainak rendezésében, a tanulásban, művelődésben, a mindennapi életben. Sajátos nevelési igényű tanulóink fejlődésének segítését szolgálják a különböző kapcsolódó feladatok. A vizualitást és a szeriális képességek fejlesztését cselekmények sorrendiségének, történetek elbeszélését célzó munkák segítik. A testséma, térvizonyok ismerete az egyszerű térábrázolási, vagy az ábrázolási konvenciók alkalmazása során fejleszthetőek. A látási, hallási és tapintási érzékszervek fejlesztése a különféle formaelemzési feladatokon keresztül történnek meg. Szenzomotoros képességeinek fejlesztését a különféle eszközök egyre szakszerűbb használatával fejleszthetjük.

Tehetséggondozást a tanórákon túl a különféle (rajz, kézműves, művészeti, origami, stb.)

szakkörökben végezhetünk. A pályázatok és a saját alkotásokból készített iskolai kiállítások mind jó lehetőségei a tehetségek kibontakoztatásának, gondozásának és a művészeti példamutatásnak.

Célok és a feladatok:

A vizuális nevelés legfontosabb célja a tanulók látáskultúrájának fejlesztése. Ki kell alakítani a gyermekben egy tudatos szemléletmódot. Ennek segítségével képessé kell válnia az őt körülvevő világ vizuális információáradatának feldolgozására. A rengeteg külső ingert tudnia kell felfogni, értékelni, rangsorolni. A vizuális művészeti alkotások mélyebb értelmezése és környezetünk értő alakításához a hatékony fejlesztés csakis komplex feladatokban, egymással összefüggő feladatsorokban oldható meg. Ébren kell tartanunk az érdeklődést a világ sokszínűsége, értékei iránt. Képessé kell tenni a gyermeket a természet szépségének felismerésére, visszatükrözésére. A saját képességeivel párhuzamosan az alapvető vizuális jelekkel, eszközökkel és technikákkal is meg kell ismertetnünk. Törekedni kell arra, hogy a saját ötleteit megvalósíthassa a tanórákon. Az átlagosnál tehetségesebb tanulóknak differenciált feladatokkal kell biztosítanunk az előrehaladásukat. Ezek a feladatok összetettebb, nehezebb megoldási módokat kínálnak az arra képes alkotóknak. A művészettörténeti ismereteket konkrét feladatokkal kell kapcsolnunk a társművészetekhez. A történelem, az irodalom és az ének-zene tantárgyakkal együtt haladva, közösen kell felébreszteni a gyermekekben az egyetemes kultúrkinés iránti érdeklődést. Az egyetemes művészet és hazánk jelentősebb alkotásain keresztül realisabb képet alakítanak ki szűkebb és tágabb környezetük viszonyáról. A tantárgy oktatása tevékenység-, illetve gyakorlatközpontú, ahol alapvető fontosságú a játékos-kreatív szemlélet és az, hogy a tantárgy tartalmainak feldolgozása komplex módon történjen. Fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. Különböző, alkalmas feladatokkal a látási, hallási, tapintási, térérzékelési, sorrendiségi fejlesztést is elvégezhetjük a BTM és a sajátos nevelési igényű tanulóknál. Továbbá a fejlesztés átfogó célja segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő hatalmas mennyiségű vizuális és térbeli információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, kritikusan feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni. Cél továbbá segíteni a művészi és köznapi vizuális közlések pontos értelmezését, továbbá fokozni az alkotómunka során a vizuális közlés és kifejezés árnyalt megjelenítését. Meghatározó szerepe miatt fontos a vizuális környezet alapját képező épített környezet iránti tudatosság fejlesztése a tapasztalás, értelmezés, alkotás folyamatán keresztül. A vizuális nevelés kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése, illetve fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása.

Fejlesztési követelmények:

Figyelembe kell vennünk az életkori sajátosságokat, hiszen a különböző korosztályoktól más-más színvonalú teljesítményt lehet és kell elvárni. A tanítási órákon mindezek tudatában kell fejlesztenünk a gyermekek képességeit, hogy tanulmányaik befejezése után birtokában legyenek a további életük során hasznosítható és szakirányban tovább fejleszhető vizuális kommunikációs képességnek és befogadási módnak, művészeti alapismereteknek. A befogadó és megismerő képesség mellett alapkövetelmény az alkotóképességek kibontakoztatása is. Egyre mivesebb produktumok létrehozásával alkalmazzák a megismert technikákat. Az audiovizuális és a számítástechnikai eszközök hatékonyabb és gyorsabb megismerést eredményeznek, ezért az internet és E-tábla használatát lehetőség szerint biztosítani kell minden tanórai munkához. A többféle érzékszervvel biztosabb, sokoldalúbb

tudás birtokába juttathatjuk tanulóinkat. A művészettörténeti tanulmányokhoz kapcsolódó feladatok a vizuális memóriát és az önálló ítéletalkotást segítik elő. Az egyes korszakok, stílusok alkotásainak elemzésével tovább bővítjük a gyermek szókincsét, kifejezőképességét, hogy képes legyen egyre bátrabban és reálisabban értékelni azok esztétikai tartalmait.

Az értékelés módja:

Az értékelés során önmagához képest (korábbi munkáit figyelembe véve) és társaihoz is viszonyítjuk a tanulók munkáját, vagy óra végi közös szóbeli értékelést végzünk. Az osztályzatok a manuális és az intellektuális tudást, a megismerést kísérő verbálisan megfogalmazott tudást mérik. A manuális teljesítmény, az alkotómunka esetében a manipulációs képességet, kitartást, érzékelési-észlelési fogékonyságot, az esztétikai ítélőképességet értékeljük, az intellektuális teljesítményben a kreativitást, ötletességet, eszkgazdagságot vizsgáljuk. Az érdemjegy a kétféle teljesítmény közös értékét fejezi ki. A művészettörténeti részek után írásbeli számonkérés történik. A pluszmunkák külön értékelésével több lehetőséget kapnak azok a tanulók, akik szerényebb manuális képességeket örököltek. Mivel az ábrázolási teljesítmény összetett produktum, körültekintően kell eljárunk az osztályzáskor.

Az 5-6. évfolyam órabeosztása:

Kifejezés, képzőművészet – Valóság és képzelet 8 óra
Kifejezés, képzőművészet – Stílus és mozgás 9 óra
Vizuális kommunikáció – Idő és térbeli változások 4 óra
Vizuális kommunikáció – Jelértelmezés, jelalkotás 5 óra
Vizuális kommunikáció – Kép és szöveg 5 óra
Tárgy és környezetkultúra – Tervezett, alakított környezet 9 óra
Tárgy és környezetkultúra – Tárgy és hagyomány 9 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret: 5 óra

A szabadon tervezhető órakeretből biztosított évi 18 órát, valamint a 10%-os tantárgyi szabadórát a fenti témakörök órakeretének növelésére, valamint gyakorlásra terveztük be.

A 7. évfolyam órabeosztása:

Kifejezés, képzőművészet – Érzelmek, hangulatok kifejezése 3 óra
Kifejezés, képzőművészet – A művészi közlés, mű és jelentése 6 óra
Vizuális kommunikáció – Magyarázó képek / rajzok 4 óra
Vizuális kommunikáció – Mozgóképi közlés 3 óra
Vizuális kommunikáció – Vizuális kommunikációs formák 3 óra
Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei 3 óra
Tárgy és környezetkultúra – Tervezett, alakított környezet 5 óra
Tárgy és környezetkultúra – Az épített környezet története 5 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret 4 óra (10% szabadon tervezése.)

A 8. évfolyam órabeosztása:

Kifejezés, képzőművészet – Érzelmek, hangulatok kifejezése 4 óra
Kifejezés, képzőművészet – A művészi közlés, mű és jelentése 5 óra
Vizuális kommunikáció – Magyarázó képek, rajzok. Mozgóképi közlés 4 óra
Vizuális kommunikáció – Montázs 4 óra
Vizuális kommunikáció – Vizuális kommunikációs formák 2 óra
Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei. Reprodukálás és ábrázolás – a mozgókép kettős természete 2 óra
Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei. A montázs szerepe és alapformái a mozgóképi ábrázolásban 2 óra
Tárgy és környezetkultúra – Tervezett, alakított környezet 4 óra

Tárgy és környezetkultúra – Az épített környezet története 5 óra
 Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret 4 óra (10% szabadon tervezése.)

5. évfolyam

Tematikai egység, fejlesztési cél	Ismeretek/fejlesztési követelmények
<p>Kifejezés, képzőművészet - Valóság és képzelet (8 óra)</p> <p>Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel az előtanulmányok során szerzett tapasztalatok alkalmazásával Tér és sík megkülönböztetése, megjelenítése különböző méretű és formájú felületeken való komponálással. Megemlékezés a Népmese napja alkalmából készített munkákkal.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Az élményt nyújtó, személyes megnyilvánulások érvényesítése az alkotó folyamatban. A vizuális nyelv alapelemeinek ismerete és alkalmazása a kifejező alkotásokban. Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák alapszintű alkalmazása.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Tömörítés, kiemelés, kompozíció, szín-, vonal-, formaritmus, variáció, színharmónia, szíkontraszt, főszín, mellék/kiegészítő szín, méretarány.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: a műélvezet megtapasztalása. Matematika: pontos megfigyelés, lényegkiemelés. Ének-zene: zenei élmény feldolgozása. Dráma és tánc: dramatikus improvizációk irodalmi, képzőművészeti, zenei művek alapján.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A valóság, modell (pl. épített és természetes környezet, tárgyak, alakok) célirányos megfigyelése adott szempontok (pl. térbeli helyzet, arány, plaszticitás, színviszonyok) alapján, és ábrázolása síkban illetve térben, különböző technikákkal (pl. grafika: ceruza, tus, pác, kréta, fotó, akvarell, tempera, mintázás, konstruálás). -A látható és a művészi forma. Egyszerűsítés és lényegre törő ábrázolás. – Egyszerű téri helyzetek leírása (pl. formai, szerkezeti, felületi, tónusbeli), az adott valós látvány sajátosságaiból kiinduló kompozíció egy részletének képi igényű nagyítása, illetve kompozíciós variációk létrehozása, különböző színes technikákkal (pl. akvarell, temperafestés, pasztell-, olajkréta, vegyes technika). – Szabad asszociációs és vizuális játékok adott témára (pl. fogalom, jelenség, hang, szín, mozgás, gondolat, érzés, tárgy, cselekvés). Az előhívott impressziók megjelenítése síkban, térben, időben.
<p>Kifejezés, képzőművészet - Stílus és mozgás (9 óra)</p> <p>A vizuális közlés különböző műfajú köznapi és művészi formáinak felismerése. A megfigyelt jelenségek térbeli helyzetének, arányainak, plaszticitásának és szín- és fényviszonyainak megfigyelése és ábrázolása. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok elemi ismerete legjellemzőbb műtárgyain és szimbolikus tárgyain keresztül, gyakorlati feladatok előkészítő szakaszába ágyazottan. A vizuális nyelv alapelemeinek és azok egymáshoz való viszonyának értelmezése. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Művészeti ágak és a képzőművészeti ágak legfontosabb megkülönböztető jegyeinek felismerése. Művészeti alkotások, vizuális</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Különböző mozgások (pl. emberi, állati, ipari, gépi, mechanikai, kémiai, földrajzi, biológiai) megfigyelése és rögzítése egy vizuális látványban, felhasználva megadott művészettörténeti alkotások inspiráló hatását. – Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése meghatározott művészettörténeti korszakok stílusjegyeinek elemzése, és inspiráló, alkotó felhasználása

<p>jelenségek, látványok verbális leírása. A vizuális nyelv alapelemeinek megkülönböztetése és használata. Közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozási képessége, az érzékelhető tulajdonságok alapján az azonosságok és különbözőségek tudatosítása.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, képsík, képi és optikai helyzetviszonylat, takarás, pont, vonal, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, nagyság, kiegészítő szín, kevert szín, kontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Természetismeret: Az emberi test, testarányok. Mozgásképeség. Matematika: változó helyzetek, időbeliség. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történeti korok, korszakok. Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő szemléletének megtapasztalása. Könyvtárhasználat. Ének-zene: zenetörténeti és zeneirodalmi alapismeretek a befogadói hozzáállás fejlesztése céljából.</p>	<p>által síkban és/vagy térben. Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése a művészettörténeti korszakok (őskor, ókori mezopotámiai, egyiptomi, görög és római korok) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség) szerint.</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Idő- és térbeli változások (4 óra)</p> <p>A természeti vagy épített környezet idő és térbeli változásainak sűrített megjelenítése. Természettudományos és technikai megfigyelés és gondolkodás fejlesztése. Ökoiskolai sajátosságok érvényesítése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Érzékelhető tulajdonságok alapján azonosságok és különbözőségek tudatos felismerése, leírása. A közvetlen tapasztalatok útján szerzett élmények feldolgozása. Megfigyelt jelenség látványelemeinek megnevezése. Események, történések elmondása, részekre bontása, a jellemző fázisok megjelenítése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Mozdulat, mozdulatsor, hely- és helyzetváltoztatás, állapotváltozás, folyamat, fázis, valós idő, lassítás, gyorsítás, állókép, mozgókép, képkocka, tárgy-animáció, zootrop-szalag.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: történet ideje, helyszíne, cselekmény kezdő- és végpontja, cselekményelemek sorrendje. Természetismeret: mozgás és idő változása; ciklikus jelenségek. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az idő ábrázolása vizuális eszközökkel. Dráma és tánc: Mozgásfolyamatok, mozgássor. Informatika: adatok csoportosítása, értelmezése, táblázatba rendezése, használata. Matematika: változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás kiemelése.</p>	<p>– Mozgásélmények megfigyelése valóságos vagy mozgóképi példák alapján, a mozgássor fázisokra bontása (pl. mozgókép „kikockázása”). A mozgás megjelenítése vizuális átírással (pl. egyszerű tárgy-animáció, optikai játékok: pörgetős füzet, zootrop szalag).</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Jelértelmezés, jelalkotás (5 óra)</p> <p>Magyarozó rajzok, képes használati utasítás pontos értelmezése. A legfontosabb vizuális jelek, jelzések, szimbólumok értelmezése, alkotó használata. Képi utasítások követése, illetve ilyenek létrehozása.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Egyszerű vizuálisan értelmezhető jelenségek, jelzések, közlő ábrák értelmezése. Tájékoztató vizuális elemek alapján. Az egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenések: jel, alaprajz, térkép értelmezése.</p>	<p>A legfontosabb egyezményes vizuális jelek, jelzések, szimbólumok (pl. tájékoztató, közlekedés, cégérek, parancsikonok, attributumok) gyűjtése, értelmezése. A közösség számára fontos, nem vizuális jellegű információk (pl. események, időpontok, tevékenységek, jellemzők) képi tömörítése, direkt jellé (pl.</p>

<p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Jel, jelentés, egyezményes jelzés, jelrendszer, piktogram, embléma, ábra, vizuális sűrítés, kiemelés, séma.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Természetismeret: Tájékozódás természetes és épített környezetben; technikai eszközök működésének megfigyelése. Jelek, jelzések felismerése és értelmezése. Földrajz: tájékozódás, térrajz, útvonalrajz, térképvázlat. Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya. Ének-zene: zenei olvasás és írás: kotta. Informatika: rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása. Matematika: Tájékozódás. Objektumok alkotása. Rendszeralkotás.</p>	<p>piktogram, jelzőkártya) alakítása, használatba helyezése (pl. ismert útvonal rajzán vizuális jelzések kialakítása).</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Kép és szöveg (5 óra)</p> <p>Vizuális sűrítés és kiemelés fogalmának ismerete, megfelelő alkalmazása. Kép és szóbeli vagy írott szöveg együttes alkalmazása a jelentésmódosulások megfigyelésének céljával. A különböző kommunikációs felületeken megjelenő reklám hatásmechanizmusának értelmezése és alkotó használata. Médiatudatosság kialakítása a személyes preferenciák érvényre juttatásával. IKT felhasználási lehetőségek.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Az emberi gesztusok, mimika, mozdulatok értelmezése. Alapfokú jártasság dramatikus játéformákban. A szöveg tartalmát és a beszélő szándékát tükröző beszédmód eszközeinek alkalmazása. A szóhasználat és testbeszéd összehangolása különféle beszédhelyzetekben.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Hang-, szöveg- és képkapcsolat, kommunikációs csatorna, üzenet, reklámhordozó, reklámfelület, szlogen, médium, manipuláció, képi valóság, fikció, vizuális és verbális sűrítés, kiemelés, alkalmazott grafika.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya. Ének-zene: zenei stílusok és formák. Dráma és tánc: nem verbális kommunikációs játékok. Informatika: multimédiás dokumentumok előállítás kész alapelemekből.</p>	<p>– Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása (pl. plakát, képregény) után, az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése céljából, szabad játékos feladatokkal (pl. adott kép szöveg aláírásának megváltoztatása, azonos szövegek különböző képekhez rendelése).</p> <p>Hang és kép együttes alkalmazása (pl. árnyjáték, dramatikus játék), szabad asszociációk megfogalmazása a létrejött üzenetek kapcsán.</p>
<p>Tárgy és környezetkultúra - Tervezett, alakított környezet (9 óra)</p> <p>Egyszerű téri helyzetek leírása, megjelenítése. Térkapcsolatok, térbeli viszonyok, térbeli tagolódások létrehozása. Szerkezetek és térmodellek állékonyságának (statikájának), teherbírásának megfigyelése. Különböző korok és kultúrák tárgyi és épített környezetének vizsgálata értelmezés céljából, meghatározott szempontok alapján. Változatos anyag- és eszközhasználat a tárgykészítés során. Sopianae-Világörökségi emlékek megismerése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Építmények, építészeti alkotások típusainak, funkcionális térrészeinek megnevezése. Térbeli formák kiterjedésének, méretének, téri helyzetének megállapítása. Környezetalakítás egyszerű eszközökkel. Eszköz nélkül és kéziszerszámmal végzett anyagalakítás.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Épület, építmény, téri helyzetek, építészet, alaprajz, homlokzat, forma, funkció, alátámasztás, térlefedés, oszlop, pillér, fal, gerenda, födém, boltív, boltozat, kupola, térmodell, térkonstrukció, alapanyag, gazdaságos anyaghasználat, elemző-magyarázó rajz, kézműves technika, sorozatgyártás, design.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u></p>	<p>Egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból (pl. védelem, szakralitás, figyelemfelkeltés, emlékéllítés, interakció) különféle eszközökkel (pl. rajzos vázlat, magyarázó rajz, fotómontázs, modellezés) és anyagokkal (pl. agyag, karton, fa, gipsz, drót, textil, talált tárgyak) történeti korok legfontosabb alátámasztó-teherhordó (pl. oszlop, pillér, fal) és térlefedő (pl. gerenda, födém, boltív, boltozat, kupola) lehetőségeinek, illetve alaprajzi elrendezéseinek megfigyelésével.</p> <p>Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás) saját tervezés (pl. tárgy, környezet) megjelenítése szabadkézi rajzban. A közvetlen környezetben található tárgyak (pl. bútor, szerszám, jármű, szerkezet, öltözék, hangszer),</p>

<p>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történelmi korszakok. Természetismeret: Az ember hatására bekövetkező változás a táj képében. A természeti és mesterséges, technikai és épített. Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő létmódja, szemlélete. Könyvtárhasználat. Technika, életvitel és gyakorlat: tervezés, anyagalkatás.</p> <p>Matematika: Egyszerűsített rajz készítése lényeges elemek megőrzésével. A tér elemei, síkbeli, térbeli alakzatok. Tárgyak tulajdonságainak vizsgálata. Geometriai modellek.</p>	<p>épületek (pl. lakás, pályaudvar, templom, iroda, istálló, garázs, víztorony, palota, színház, múzeum) elemzése forma és rendeltetés, valamint a díszítés kapcsolatán keresztül, az összegyűjtött információk alapján.</p>
<p>Tárgy és környezetkultúra - Tárgy és hagyomány (9 óra)</p> <p>Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti sajátos jegyeinek értelmezése. A közvetlen környezetben található tárgyakon, épületeken a forma, a rendeltetés és a díszítmény kapcsolatának megértése. <i>Szűkebb és tágabb környezetünk népi emlékeinek, népi kismesterségek, kézműves technikák megismerése – ökoiskolai értékek érvényre juttatása az alkotó folyamat során. Hon és népismeret</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Megadott szempontok alapján tárgyak, anyagok csoportosítása. A különböző anyagokról szerzett tapasztalatok szóbeli megfogalmazása. Tárgyak, épületek, műalkotások, természeti látványok megfigyelése, leírása, esztétikai minőségeinek jellemzése. Eszköz nélkül és kéziszerszámmal végzett anyagalkatás. Alapvető manuális készségek működése az anyagalkatás során.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Népművészet, mesterség, hagyományos kézműves technika, forma, funkció, alapanyag, gazdaságos anyaghasználat, formaredukció, díszítmény, motívum, formaritmus, környezettudatosság, társadalmi üzenet.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Hon- és népismeret: család és lakóhely, falvak és városok. Magyar nyelv és irodalom: népköltészet. Könyvtárhasználat. Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság. Ének-zene: népzene. Dráma és tánc: népszokások. Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A mai életbe, életformába illeszthető, hagyományos kézműves technikával (pl. szövés, hímzés, nemezelés, lemezdomborítás, papírmerítés) készített tárgy (pl. iskolaszék, öltözet, hangszer, játék, kisbútor) létrehozása, meghatározott tulajdonos (pl. adott személyiség, életkor, nemek, foglalkozás) vagy funkció (hétköznapi, ünnepi) számára, a környezettudatosság lehetőségeinek figyelembevételével. – Létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése különféle díszítőelemek (pl. növényi, állati, geometrikus motívumok) gyűjtése, megfigyelése, tanulmányozása után, oly módon, hogy a díszítmény összhangban legyen a tárgy formai, funkcionális és társadalmi üzenetével, illetve az alkotó személyes közlési szándékával. <p>Különböző történelmi korok (pl. népvándorlás kora) és kultúrák (pl. Európán kívüli) sajátos, legjellemzőbb szimbolikus tárgyainak, épületeinek felismerése és elemző vizsgálata.</p>
<p>Összefoglalásra, gyakorlásra, pályázatokra, ismétlésre szánt órakeret (5 óra)</p>	
<p>A tovább haladás feltételei: A tanuló képes megkülönböztetni a vizuális művészeti ágakat, műfajokat. Ismeri az alapvető vizuális jeleket. Önállóan képes grafikus eszközökkel vonalas kompozíciók létrehozására. Képes saját élményeinek, gondolatainak, érzéseinek megfogalmazására a</p>	

megismert képzőművészeti technikák segítségével. Egyszerűbb tárgyakat képes emlékezetből is megjeleníteni, lerajzolni. Meg tudja szerkeszteni a legegyszerűbb geometrikus formák vetületi ábráit. Képes kiválasztani az adott témának, feladatnak legmegfelelőbb vizuális eszközöket. Ismeri a tanult művészeti korok jellemzőit. Tud példákat megnevezni és alapszinten elemezni az őskor és az ókor építészetéből, szobrászatából és festészetéből.	
---	--

6. évfolyam

Tematikai egység, fejlesztési cél	Ismeretek/fejlesztési követelmények
<p>Kifejezés, képzőművészet - Valóság és képzelet (8 óra)</p> <p>Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel az előtanulmányok során szerzett tapasztalatok alkalmazásával. Tér és sík megkülönböztetése, megjelenítése különböző méretű és formájú felületeken való komponálással. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Az élményt nyújtó, személyes megnyilvánulások érvényesítése az alkotó folyamatban. A vizuális nyelv alapelemeinek ismerete és alkalmazása a kifejező alkotásokban. Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák alapszintű alkalmazása.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Tömörítés, kiemelés, kompozíció, szín-, vonal-, formaritmus, variáció, színharmónia, szíkontraszt, főszín, mellék/kiegészítő szín, komplementer, méretarány.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: a műélvezet megtapasztalása. Matematika: pontos megfigyelés, lényegkiemelés. Ének-zene: zenei élmény feldolgozása. Dráma és tánc: dramatikus improvizációk irodalmi, képzőművészeti, zenei művek alapján.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A valóság, modell (pl. épített és természetes környezet, tárgyak, alakok) célirányos megfigyelése adott szempontok (pl. térbeli helyzet, arány, plaszticitás, színviszonyok) alapján, és ábrázolása síkban illetve térben, különböző technikákkal (pl. grafika: ceruza, tus, pác, kréta, fotó, akvarell, tempera, mintázás, konstruálás). - Egyszerű téri helyzetek leírása (pl. formai, szerkezeti, felületi, tónusbeli), az adott valós látvány sajátosságaiból kiinduló kompozíció egy részletének képi igényű nagyítása, illetve kompozíciós variációk létrehozása, különböző színes technikákkal (pl. akvarell, temperafestés, pasztell-, olajkréta, vegyestechnika). - Szabad asszociációs és vizuális játékok adott témára (pl. fogalom, jelenség, hang, szín, mozgás, gondolat, érzés, tárgy, cselekvés). Az előhívott impressziók megjelenítése síkban, térben, időben. <p>Irodalmi, zenei, filmes élmények felidézése, s a létrejött személyes tartalmak megjelenítése a kifejezési szándéknak megfelelő anyagok, eszközök, méretek felhasználásával (pl. színes, grafikai technika, mintázás, konstruálás, installáció talált tárgyakból, fotó).</p>
<p>Kifejezés, képzőművészet - Stílus és mozgás (9 óra)</p> <p>A vizuális közlés különböző műfajú köznapi és művészi formáinak felismerése. A megfigyelt jelenségek térbeli helyzetének, arányainak, plaszticitásának és szín- és fényviszonyainak megfigyelése és ábrázolása. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok elemi ismerete legjellemzőbb műtárgyain és szimbolikus tárgyain keresztül, gyakorlati feladatok előkészítő szakaszába ágyazottnan. A vizuális nyelv alapelemeinek és azok egymáshoz való viszonyának értelmezése. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Művészeti ágak és a képzőművészeti ágak legfontosabb megkülönböztető jegyeinek felismerése. Művészeti alkotások, vizuális jelenségek, látványok verbális leírása. A vizuális nyelv alapelemeinek megkülönböztetése és használata. Közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozási képessége, az érzékelhető tulajdonságok alapján az</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Különböző mozgások (pl. emberi, állati, ipari, gépi, mechanikai, kémiai, földrajzi, biológiai) megfigyelése és rögzítése egy vizuális látványban, felhasználva megadott művészettörténeti alkotások inspiráló hatását. - Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése meghatározott művészettörténeti korszakok stílusjegyeinek elemzése, és inspiráló, alkotó felhasználása által síkban és/vagy térben. - Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése alapján, művészettörténeti korszakok, (pl. őskor, ókori egyiptom,

<p>azonosságok és különbözőségek tudatosítása.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, képsík, képi és optikai helyzetviszonylat, takarás, pont, vonal, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, nagyság, kiegészítő szín, kevert szín, kontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus.</p> <p>Kapcsolódási pontok: Természetismeret: Az emberi test, testarányok. Mozgásképesség. Matematika: változó helyzetek, időbeliség. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történelmi korok, korszakok. Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő szemléletének megtapasztalása. Könyvtárhasználat. Ének-zene: zenetörténelmi és zeneirodalmi alapismeretek a befogadói hozzáállás fejlesztése céljából.</p>	<p>ókori görög és római, romanika, gótika, reneszánsz, barokk) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség) szerint.</p> <p>Képek, látványok, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, filmek, élmények, álmok, közösségi alkalmak) szöveges leírása, a vizuális közlés köznapis és művészi formáinak azonosításával. A leírás alapján személyes feldolgozások megjelenítése síkban, térben vagy időben (pl. festés, plasztika, fotográfia, eseményművészet) a tárgyalt művészettörténelmi korszakok inspiráló felhasználásával.</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Idő- és térbeli változások (4 óra)</p> <p>A természeti vagy épített környezet idő és térbeli változásainak sűrített megjelenítése. Természettudományos és technikai megfigyelés és gondolkodás fejlesztése. Sni-BTM vizuális, szeriális emlékezet fejlesztése, sorrendiség ábrák alapján, téri orientáció.</p> <p>Előzetes tudás: Érzékelhető tulajdonságok alapján azonosságok és különbözőségek tudatos felismerése, leírása. A közvetlen tapasztalatok útján szerzett élmények feldolgozása. Megfigyelt jelenség látványelemeinek megnevezése. Események, történések elmondása, részekre bontása, a jellemző fázisok megjelenítése.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: Mozdulat, mozdulatsor, hely- és helyzetváltoztatás, állapotváltozás, folyamat, fázis, valós idő, lassítás, gyorsítás, állókép, mozgókép, képkocka, tárgy-animáció</p> <p>Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom: történet ideje, helyszíne, cselekmény kezdő- és végpontja, cselekményelemek sorrendje. Természetismeret: mozgás és idő változása; ciklikus jelenségek. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az idő ábrázolása vizuális eszközökkel. Dráma és tánc: Mozdásfolyamatok, mozgássor. Informatika: adatok csoportosítása, értelmezése, táblázatba rendezése, használata. Matematika: változó helyzetek, időben lejátszódó történések megfigyelése, a változás kiemelése.</p>	<p>A természet, (pl. növény, időjárás, ember, táj, állat) az épített környezet (pl. épület, település, híd) időbeli folyamatainak, változásainak (növekedés, pusztulás, fejlődés, lebomlás, öregedés, penészesedés, rozsdásodás) megfigyelése, modellezése (pl. hősobor, anyag változása kitéve az időjárásnak) személyesen választott cél érdekében (pl. emlékek felidézése, napi tevékenység tervezése). A folyamatok dokumentálása, ábrázolása saját készítésű fotókkal, képekkel, szöveggel.</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Jelértelmezés, jelalkotás (5 óra)</p> <p>Magyarzó rajzok, képes használati utasítás pontos értelmezése. A legfontosabb vizuális jelek, jelzések, szimbólumok értelmezése, alkotó használata. Képi utasítások követése, illetve ilyenek létrehozása.</p> <p>Előzetes tudás: Egyszerű vizuálisan értelmezhető jelenségek, jelzések, közlő ábrák értelmezése. Tájékozódás vizuális elemek alapján. Az egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenések: jel, alaprajz, térkép értelmezése.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: Használati utasítás, jel, jelentés, egyezményes jelzés,</p>	<p>– Képes (pl. fotósorozat), rajzos használati utasítás létrehozása az előzetesen értelmezett képi utasítások (pl. műszaki berendezések üzembe helyezése, tárgyak összeszerelése, Lego) tanulmányozásának segítségével. Az utasítás kipróbálása, ellenőrzése,</p>

<p>jelrendszer, piktogram, embléma, ábra, vizuális sűrítés, kiemelés, séma.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Természetismeret: Tájékozódás természetes és épített környezetben; technikai eszközök működésének megfigyelése. Jelek, jelzések felismerése és értelmezése. Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya.</p> <p>Ének-zene: zenei olvasás és írás: kotta. Informatika: rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása. Matematika: Objektumok alkotása. Rendszeralkotás.</p>	<p>a visszacsatolás után módosítás a felmerült problémák alapján.</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Kép és szöveg (5 óra)</p> <p>Vizuális sűrítés és kiemelés fogalmának ismerete, megfelelő alkalmazása. Kép és szóbeli vagy írott szöveg együttes alkalmazása a jelentésmódosulások megfigyelésének céljával. A különböző kommunikációs felületeken megjelenő reklám hatásmechanizmusának értelmezése és alkotó használata. Médiatudatosság kialakítása a személyes preferenciák érvényre juttatásával. <i>Sni-BTM elemi térvizonyok, testséma, vizuális, szeriális emlékezet fejlesztése.</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Az emberi gesztusok, mimika, mozdulatok értelmezése. Alapfokú jártasság dramatikus játékformákban. A szöveg tartalmát és a beszélő szándékát tükröző beszédmód eszközeinek alkalmazása. A szóhasználat és testbeszéd összehangolása különféle beszédhelyzetekben.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Hang-, szöveg- és képkapcsolat, kommunikációs csatorna, üzenet, reklámhordozó, reklámfelület, szlogen, médium, manipuláció, képi valóság, fikció, vizuális és verbális sűrítés, kiemelés, alkalmazott grafika.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: szöveg és kép viszonya. Ének-zene: zenei stílusok és formák. Dráma és tánc: nem verbális kommunikációs játékok. Informatika: multimédiás dokumentumok előállítására kész alapelemekből</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása (pl. plakát, képregény) után, az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése céljából, szabad játékos feladatokkal (pl. adott kép szövegalkotásának megváltoztatása, azonos szövegek különböző képekhez rendelése). – Reklámhordozó felületek (pl. folyóirat, póló, reklámszatyor, kitéző, hűtőmágnes) gyűjtése, csoportosítása, értelmezése a reklámkészítő szándéka és kifejezőmódja közötti összefüggés alapján. – Korábban készített saját alkotás továbbgondolása, felhasználása alkalmazott grafikai feladatként (pl. DVD-borító, képernyővédő, arculati elem), vagy képgrafikaként. <p>Nem mozgóképi reklámhordozók (pl. CD-borító, plakát, csomagolóanyag, termékcímke) tervezése, kivitelezés szabaddon választott technikával (pl. digitális képszerkesztéssel, kollázs technikával vagy élőképpel), a reklám hatásmechanizmusának tudatos használatával.</p>

<p>Tárgy és környezetkultúra - Tervezett, alakított környezet (9 óra)</p> <p>Egyszerű téri helyzetek leírása, megjelenítése. Térkapcsolatok, térbeli viszonyok, térbeli tagolódások létrehozása. Szerkezetek és térmodellek állékonyságának (statikájának), teherbírásának megfigyelése. Különböző korok és kultúrák tárgyi és épített környezetének vizsgálata értelmezés céljából, meghatározott szempontok alapján. Változatos anyag- és eszközhasználat a tárgykészítés során. <i>Sni-BTM elemi térvizonyok fejlesztése. Pécs-Sopianae Világörökség emlékei, motívumai.</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Építmények, építészeti alkotások típusainak, funkcionális térrészeinek megnevezése. Térbeli formák kiterjedésének, méretének, téri helyzetének megállapítása. Környezetalakítás egyszerű eszközökkel. Eszköz nélkül és kéziszerszámmal végzett anyagalakítás.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Épület, építmény, téri helyzetek, építészet, alaprajz, homlokzat, forma, funkció, alátámasztás, térlefedés, oszlop, pillér, fal, gerenda, födém, boltív, boltozat, kupola, térmodell, térkonstrukció, alapanyag, gazdaságos anyaghasználat, elemző- magyarázó rajz, kézműves technika, sorozatgyártás, design.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: történelmi korszakok. Természetismeret: Az ember hatására bekövetkező változás a táj képében. A természeti és mesterséges, technikai és épített. Magyar nyelv és irodalom: különböző kultúrák eltérő létmódja, szemlélete. Könyvtárhasználat. Technika, életvitel és gyakorlat: tervezés, anyagalakítás. Matematika: Egyszerűsített rajz készítése lényeges elemek megőrzésével. A tér elemei, síkbeli, térbeli alakzatok. Tárgyak tulajdonságainak vizsgálata.</p>	<p>– Egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból (pl. védelem, szakralitás, figyelemfelkeltés, emlékállítás, interakció) különféle eszközökkel (pl. rajzos vázlat, magyarázó rajz, fotómontázs, modellezés) és anyagokkal (pl. agyag, karton, fa, gipsz, drót, textil, talált tárgyak) történelmi korok legfontosabb alátámasztó-teherhordó (pl. oszlop, pillér, fal) és térlefedő (pl. gerenda, födém, boltív, boltozat, kupola) lehetőségeinek, illetve alaprajzi elrendezéseinek megfigyelésével. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás) saját tervezés (pl. tárgy, környezet) megjelenítése szabadkézi rajzban.</p> <p>Egy választott tárgy vagy épület átalakítása, áttervezése, modellezése meghatározott célok érdekében (pl. álcázás, transzparencia, figyelemfelkeltés, megváltozott környezeti hatás: árvíz, hó, napfény, közösségi esemény) a történelmi korok, európai és Európán kívüli, illetve a modern társadalmak tárgyi környezetéből hozott példák elemzéséből származó tapasztalatok alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.</p>
<p>Tárgy és környezetkultúra - Tárgy és hagyomány (9 óra)</p> <p>Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti sajátos jegyeinek értelmezése. A közvetlen környezetben található tárgyakon, épületeken a forma, a rendeltetés és a díszítmény kapcsolatának megértése. <i>Ókoiskolai értékek, kritériumok megjelenése tárgyalás során.</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Megadott szempontok alapján tárgyak, anyagok csoportosítása. A különböző anyagokról szerzett tapasztalatok szóbeli megfogalmazása. Tárgyak, épületek, műalkotások, természeti látványok megfigyelése, leírása, esztétikai minőségeinek jellemzése. Eszköz nélkül és kéziszerszámmal végzett anyagalakítás. Alapvető manuális készségek működése az anyagalakítás során. Kulcsfogalmak: Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti</p>	<p>– Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességeinek, viseletének, és kézműves tevékenységének megismerése, elemzése (pl. skanzen vagy helytörténelmi kiállítás látogatásával, vagy gyűjtött képek</p>

jellegetességeinek, viseletének, és kézműves tevékenységének megismerése, elemzése (pl. skanzen vagy helytörténeti kiállítás látogatásával, vagy gyűjtött képek).

Kapcsolódási pontok:

Hon- és népismeret: család és lakóhely, falvak és városok.

Magyar nyelv és irodalom: népköltészet. Könyvtárhasználat.

Természetismeret: környezettudatosság, fenntarthatóság.

Ének-zene: népzene. Dráma és tánc: népszokások.

Technika, életvitel és gyakorlat: hagyományos foglalkozások, szakmák.

- alapján).
- A mai életbe, életformába illeszthető, hagyományos kézműves technikával (pl. szövés, hímzés, nemezelés, lemezdomborítás, papírmerítés) készített tárgy (pl. iskolaszer, öltözet, hangszer, játék, kisbútor) létrehozása, meghatározott tulajdonos (pl. adott személyiség, életkor, nemek, foglalkozás) vagy funkció (hétköznapi, ünnepi) számára, a környezettudatosság lehetőségeinek figyelembevételével. Létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése különféle díszítőelemek (pl. növényi, állati, geometrikus motívumok) gyűjtése, megfigyelése, tanulmányozása után, oly módon, hogy a díszítmény összhangban legyen a tárgy formai, funkcionális és társadalmi üzenetével, illetve az alkotó személyes közlési szándékával.

Különböző történeti korok (pl. népvándorlás kora) és kultúrák (pl. Európán kívüli) sajátos, legjellemzőbb szimbolikus tárgyainak, épületeinek felismerése és elemző vizsgálata.

Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (5 óra)

A tovább haladás feltételei:

A tanuló törekedjen saját, személyes képi kifejezőmód kialakítására. A hangulat, az érzelmek kifejezését kiemeléssel, átírással oldja meg.

<p>Segítséggel alkalmazza a megismert műleírási, elemzési módokat. Művészeti példákban ismerje fel és különböztesse meg a művészeti ágakat és műfajokat, a tanult művészettörténeti korok legjellemzőbb stílusjegyeit, alkotásait, alkotóit. Megfigyelésen alapuló feladatait az adott szempontok figyelembevételével oldja meg, ismerje fel a szabályszerűségeket. Értelemszerűen alkalmazza a megismert ábrázolásmódokat. Legyen képes gondolatokat megjelenítő ábrák értelmezésére, készítésére - törekedve az érthetőségre és egyszerűsége. Ismerje fel a funkció szerepének fontosságát a tárgytervezésben, legyen képes adott forma elemzésére, jelentésének feltárására.</p>	
---	--

7. évfolyam

Tematikai egység, fejlesztési cél	Ismeretek/fejlesztési követelmények
-----------------------------------	-------------------------------------

<p>Kifejezés, képzőművészet - Érzelmek, hangulatok kifejezése (3 óra)</p> <p>Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról. <i>Sni, BTM: Verbális készségek fejlesztése</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Látvány plaszticitásának és színviszonyainak, érzelmi hatásainak megfigyelése és kifejező ábrázolása. Színtani alapok kifejező használata és ismerete. Önkifejezés alkalmazása az alkotó-tevékenységekben. Vizuális-esztétikai jellegű szempontok érvényesítése az alkotásokban. Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák kifejezési szándéknak megfelelő alkalmazása.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Megjelenítés, vizuális átírás, stilizálás, kiemelés, kompozíció, színritmus, vonalritmus, formaritmus, felületek (textúra, faktúra), parafrázis, mozgásfázisok, fotókollázs, montázs, vetület, Monge vetület, horizont, nézőpont, tapasztalati távlatlan, perspektíva.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: verbális közlésformák, a műelemzés verbális módszerei. Ének-zene: A zenei és vizuális élmények kapcsolata. Zenei kompozíció. Dráma és tánc: jelenetek, mozgások, összetett mediális művészeti hatások élményének feldolgozása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Látványok, jelenségek asszociatív megjelenítése, kifejező feldolgozása színes technikákkal (pl. akvarell, temperafestés, fotókollázs/montázs, pasztell, vegyes technika), különböző színérzet (pl. hideg, meleg), illetve különböző ábrázolási rendszerek (pl. perspektíva, axonometria) használatával. - Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) vizuálisan értelmezhető megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, talált tárgyakból készített installációval, fotókollázs technikával). <p>Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).</p>
<p>Kifejezés, képzőművészet - A művészi közlés, mű és jelentése (6 óra)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az alkotómunkához kapcsolódva

<p>A vizuális közlés különböző műfajú köznapi és művészi formáinak árnyalt megkülönböztetése. Különböző ábrázolási rendszerek, színkontrasztok, felületi hatások felismerése, kifejező szerepük értékelése műalkotások tematikus elemzésén keresztül. A megfigyelt jelenségek, műalkotások formai és színviszonyainak értelmezése vizuális és verbális módszerekkel. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok legjellemzőbb műalkotásainak és szimbolikus tárgyainak azonosítása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról. <i>Sni-BTM téri orientáció fejlesztése</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Művészeti és a képzőművészeti ágak legfontosabb jegyeinek megkülönböztetése a műelemzés során. Művészeti alkotások, vizuális jelenségek, látványok verbális és képi elemzése. A vizuális kifejezés eszközeinek használata. Vizuális esztétikai jellegű értéktételek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, vetület, képsík, axonometria, egy iránypontos perspektíva, képzőművészeti műfaj, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, síkbeli és téri helyzetviszonylat, takarás, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, formatömeg, főszín, mellékszín, kevert szín, színkontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus, stíluskorszak, stílusirányzat, intermedialis kifejezés/műfaj, kortárs művészet.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Időmeghatározás. Művészeti korstílusok és irányzatok kötődése a társadalmi, kulturális háttérhez. Társadalmi témák vizuális megjelenítése. Magyar nyelv és irodalom: a művészeti ágak mellérendelt viszonyainak megtapasztalása. Könyvtárhasználat. Ének-zene: művészettörténeti és zenetörténeti összefüggések Informatika: Internetes portálok használata. Digitális prezentációk készítése.</p>	<p>műalkotások megfigyelése alapján, művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok (különösen a 20. század irányzatai) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja: pl. mágia, megőrkítés, provokálás, tanítás) szerint.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Személyes véleményt kifejező elemző jellegű vizuális megjelenítés adott témában (pl. felnőtté válás, tolerancia, szorongás) a kortárs irányzatok példáinak felhasználásával (pl. fotóalapú, kinetikus, installációs, environment, performansz/ese ményművészet). <p>Képek, látványok, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, filmek, élmények, álmok, közösségi alkalmak) önálló elemzése a vizuális közlés köznapi és művészi formáinak megkülönböztetésével, illetve az elemzés eredményének, a következtetéseknek a bemutatása szöveggel és képekkel (pl. szöveg és illusztráció kapcsolatok létrehozása a szemléltetés érdekében).</p>
--	--

<p>Vizuális kommunikáció - Magyarázó képek/rajzok (4 óra)</p> <p>Nem vizuális természetű információk érzékletes képi megfogalmazása. Időbeni folyamatok értelmezhető vizuális megjelenítése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> A legfontosabb vizuális jelek, jelzések, szimbólumok értelmezése, alkotó használata. Képi utasítások követése, illetve ilyenek létrehozása.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Egyezményes jel, jelzés, saját jel, jelzés, jelrendszer, tér-idő változás, (grafikon), (diagram).</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: Szöveg és kép viszonya. Nyelvi és nem nyelvi kódok mindennapi közlési helyzetekben. Meggyőző kommunikáció. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Szó szerinti és metaforikus jelentés. Matematika: Rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése. Rendszeralkotás: elemek elrendezése különféle szempontok szerint. Rendszerezést segítő eszközök (fadiagram, útdiagram, táblázatok). Földrajz: a mindennapi környezetben előforduló jelek, jelzések, a jelekből álló információhoz kapcsolódó kommunikáció.</p>	<p>Pontosan értelmezhető információközlések képes és rajzos használati utasítások megfogalmazásával, kivitelezésével (pl. kitalált „képtelen tárgyról”) a különféle jelentésmódok, ábrázolások megfigyelésének céljával. Nem vizuális természetű információk érzékletes megjelenítése egyezményes jelzések használatával (pl. grafikonon, diagramon), és/vagy saját jelzésrendszer alkalmazásával, a jelentésváltozatok megfelelő működésének tudatosítása érdekében.</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Mozgóképi közlés (3 óra)</p> <p>Mozgások megfigyelése, megjelenítése. Időbeni folyamatok értelmezhető megjelenítése. BTM-sni térviszonyok, testséma, téri orientáció fejlesztése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Jelenségek megfigyelése adott szempontok alapján. Időbeni folyamatok, változások megfigyelése, ábrázolása. Különböző mozgások vizuális rögzítése. Hang és kép együttes alkalmazása. Tervvázlatok készítése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Technikai kép, optikai játék (taumatróp, zootróp, fenakisztoszokóp), retinális utóképhatás, a mozgás illúziója, animáció</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Dráma és tánc: cselekmény, jelenet, feszültség, konfliktus, fordulópont; díszlet, jelmez, kellék, fény- és hanghatások. Magyar nyelv és irodalom: elbeszélő, cselekmény, epizód, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés; szerkezet, a cselekményt alkotó elemek, fordulatok, jelenet, konfliktus, feszültség, tetőpont, fordulópont. Informatika: Egyszerű animációk. A hagyományos médiumok modern megjelenési formái.</p>	<p>A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének értelmezése kreatív feladatmegoldás érdekében (pl. taumatróp fotokollázs technikával, rajzolt/fotózott zootróp-szalag készítése zootróp-dobba/hengerbe).</p>

<p>Vizuális kommunikáció - Vizuális kommunikációs formák (3 óra)</p> <p>A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Fényképek, újságképek, reklámképek csoportosítása adott szempontok alapján, olvasása, értelmezése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> A kép „működése”, közvetlen és közvetett kommunikáció, tömegkommunikáció, televízió, internet, gesztusnyelv, közlekedési tábla, térkép, plakát, képes , fotográfia, (techno)médium.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: Nyelvi és nem nyelvi kódok, mindennapi közlési helyzetek, meggyőző kommunikáció. A nyomtatott és az elektronikus szövegek jellemzői. Gyakori szövegtípusok. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Információhordozók természete, kommunikációs funkcióival és kultúrájával. Informatika: Multimédiás dokumentumok elemei. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Kommunikációs médiumok és szerepük. A hagyományos médiumok modern megjelenési formái. Matematika: Osztályozás. Rendszeralkotás - elemek elrendezése; rendszerezést segítő eszközök (pl. táblázatok).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok tanulságaiból levonva (pl. képek szóbeli leírásával, „közvetítésével” történő rekonstruálással). – A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása, összehasonlítása a különféle vizuális kifejező eszközök, médiumok tudatosítása érdekében.
<p>Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei A kiemelés (hangsúlyozás) alapeszközei a mozgóképi ábrázolásban, az írott és az online sajtóban (3 óra)</p> <p>Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasás tudás fejlesztése. A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> A művészeti alkotások és a médiászövegek egyaránt konstruált textusok. A művek (irodalmi, képzőművészeti, zenei alkotások) és a médiászövegek nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos néhány fontos alapfogalom (pl. ismétlés, motívum, kompozíció) ismerete, helyes alkalmazása élőszóban.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Ismétlés, közelkép, képkivágás, tempó, kameramozgás, címrrend, tipográfia, tördelés, illusztráció, képaláírás, link, banner.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom; ének-zene; dráma és tánc; vizuális kultúra: a hangsúlyozás, nyomtatékosítás eszközei a társművészetekben. Informatika: a hagyományos médiumok modern megjelenési formáinak megismerése, alkalmazása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Mozgóképi szövegek (pl. filmetűdök, reklámok, klipek, előzetesek, animációs filmek) megfigyelése és elemzése annak tudatosítása céljából, hogy melyek a figyelemirányítás , kiemelés eszközei (legfontosabb motívumok ismétlése, közelkép, fény/szín, zenei hangsúlyok, kameramozgások , váltakozó beállítások tempója). <p>Napilapok, magazinok, hírportálok, címlapok és belső oldalak rendjének megfigyelése, a nyomtatott és online sajtó szövegeinek megkonstruálása során</p>

	<p>alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások tudatosítása érdekében (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szín és folthatások, tördelés, írott szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, felnyíló/futó ablakok, hang-és képanyagok).</p>
<p>Tárgy és környezetkultúra - Tervezett, alakított környezet (5 óra)</p> <p>Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása. Tárgykészítő, kézműves technikák megfelelő alkalmazása. Tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése különböző szempontok alapján. Elemzési szempontok megfelelő érvényesítése. A választás lehetőségének mérlegelése a feladatmegoldás során felmerülő ötletek között. <i>Ökoiskolai kritériumok megjelenítése.</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Közvetlen környezet vizuális megfigyelése alapján tapasztalatok megfogalmazása. Azonosságok és különbségek célirányos megfogalmazása a megfigyelés és elemzés során. Egyszerű téri helyzetek értelmezése vizuálisan és szövegben. Tárgyakkal, épületekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Egyszerű tárgykészítő technikák alkalmazása. Tervvázlatok készítése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Tervezési folyamat, felmérés, funkció, gazdaságos anyaghasználat, alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás, műszaki jellegű ábrázolás, vonalfajta, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Matematika: Síkbeli és térbeli alakzatok. Vetületi ábrázolás. Technika, életvitel és gyakorlat: Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, műveleti sorrend betartása, eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód. Tárgyak, szerkezetek, rendeltetés. Biológia-egészségtan: Minőségi tulajdonságok megkülönböztetése. Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság. Földrajz: védett hazai és nemzetközi természeti értékek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tárgytervezés (pl. öltözék kiegészítő, csomagolás), tárgyalakítás (pl. saját amulett, egyszerű repülő eszköz) a vizuális felmérésből, megismerésből származó elemző tapasztalatok (pl. rajzos felmérés) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével. – Mintatervezés megadott cél érdekében (pl. pólóra a toleranciáért, falfestmény az iskola ebédlőjébe). – Épületek, tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás) vagy más funkció betöltése (pl. használati tárgyból személyes tárgy) érdekében. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás) saját tervezés (pl. tárgy, környezet) megjelenítése

	<p>szabadkézi rajzban, illetve az önálló tervezési, tárgyalkotó folyamat dokumentálása azötlettől a kivitelezésig.</p> <p>A környezettudatos élet lehetőségeinek összegyűjtése a közvetlen környezetben.</p>
<p>Tárgy és környezetkultúra - Az épített környezet története (5 óra)</p> <p>Épített, tervezett környezet értelmezése különböző módon. Különböző korú és típusú tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése különböző szempontok alapján. Az építészet térszervező és tömegalakítást szolgáló eszközeinek megértése. Elemzési szempontok megfelelő érvényesítése. <i>Sopianae Világörökségi helyszínek értékeinek megismerése.</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Tárgyak, épületek vizuális megfigyelése adott szempontok alapján. Azonosságok és különbségek célirányos megfogalmazása a megfigyelés és elemzés során. Tárgyakkal, épületekkel kapcsolatos információk gyűjtése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Építészeti elem, közösségi és személyes tér, alaprajztípus, osztatlan és osztott (vagy egyszerű és bővített) tér, fő-, oldal-, kereszthajó, apszis, dongaboltozat, keresztboltozat, oszloprend, masztaba, piramis, akropolisz, amfiteátrum, bazilika, palota, kúria, használati tárgy, dísz tárgy, rituális tárgy, viselet, népi kultúra, néprajzi tájegység, kézművesség, ipari formatervezés, organikus építészet.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: épületek, használati és dísz tárgyak megfigyelése. Hon- és népismeret: Néprajzi tájegységek, nemzetiségek. Hagyományos paraszti tárgykultúra. Földrajz: A természeti környezet és a kultúra összefüggései. Magyarország és a Kárpát-medence földrajza, kulturális régió. Technika, életvitel és gyakorlat: lakókörnyezet és életmód; tárgyak, szerkezetek, rendeltetése. Ének-zene: népdalok, hangszeres népzene.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tárgyak, épületek összehasonlító elemzése a történeti változást vagy a földrajzi elhelyezkedést jól szemléltető szempontok szerint (pl. anyaghasználat, funkció). – Az építészet történetében megjelenő alapvető térszervezést és tömegalakítást (pl. alaprajztípusok, alátámasztó elemek, térlefedések) szolgáló építészeti megjelenések összegzése a fontosabb építészettörténeti példák alapján. <p>Legalább egy, közvetlen tapasztalatok útján megismerhető néprajzi tájegység (pl. Tiszántúl – pl. Jászság, Bodrogeköz) tárgykultúrájának (pl. épület, öltözék, használati tárgy) elemző vizsgálata és legfontosabb jegyei alapján megkülönböztetése más tárgycsoportoktól.</p>
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (4 óra)	
<p>A tovább haladás feltételei:</p> <p>A tanuló törekedjen egyéni kifejezőmód kialakítására, de rendelkezzen a közlő ábrázoláshoz szükséges nyelvi készségekkel is. Tudatosan válasszon feladataihoz megfelelő eszközt. Alkalmazza az ábrázolási konvenciókat elemző - magyarázó rajzaiban is. Ismerje és használja a színek optikai és érzelmi hatását feladatmegoldásaitól kezdve környezetének kialakításig. Adott elemzési szempontok szerint legyen</p>	

<p>képes műalkotásokat összehasonlítani. Ismerje fel a tanult művészettörténeti korok stílusjegyeit. Törekedjen önálló alkotó-, tervező-, kivitelező feladatok megoldására, ehhez gyakorlottan használja az ábrázolás, alakítás eszközeit.</p>	
--	--

8. évfolyam

Tematikai egység, fejlesztési cél	Ismeretek/fejlesztési követelmények
<p>Kifejezés, képzőművészet - Érzelmek, hangulatok kifejezése (4 óra) Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Látvány plaszticitásának és színviszonyainak, érzelmi hatásainak megfigyelése és kifejező ábrázolása. Szintani alapok kifejező használata és ismerete. Önkifejezés alkalmazása az alkotótevékenységekben. Vizuális-esztétikai jellegű szempontok érvényesítése az alkotásokban. Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák kifejezési szándéknak megfelelő alkalmazása.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Megjelenítés, vizuális átírás, stilizálás, kiemelés, kompozíció, színritmus, vonalritmus, formaritmus, felületek (textúra, faktúra), parafrázis, mozgásfázisok, fotókollázs, montázs, vetület, Monge vetület, horizont, nézőpont, tapasztalati távlatlan, perspektíva.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Magyar nyelv és irodalom: verbális közlésformák, a műelemzés verbális módszerei. Ének-zene: A zenei és vizuális élmények kapcsolata. Zenei kompozíció. Dráma és tánc: jelenetek, mozgások, összetett mediális művészeti hatások élményének feldolgozása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Látványok, jelenségek asszociatív megjelenítése, kifejező feldolgozása színes technikákkal (pl. akvarell, temperafestés, fotókollázs/montázs, pasztell, vegyes technika), különböző színérzet (pl. hideg, meleg), illetve különböző ábrázolási rendszerek (pl. perspektíva, axonometria) használatával. – Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) vizuálisan értelmezhető megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, talált tárgyakból készített installációval, fotókollázs technikával). <p>Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).</p>
<p>Kifejezés, képzőművészet - A művészi közlés, mű és jelentése (5 óra)</p> <p>A vizuális közlés különböző műfajú köznapi és művészi formáinak árnyalt megkülönböztetése. Különböző ábrázolási rendszerek, szinkontrasztok, felületi hatások felismerése, kifejező szerepük értékelése műalkotások tematikus elemzésén keresztül. A megfigyelt</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése alapján, művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok

<p>jelenségek, műalkotások formai és színviszonyainak értelmezése vizuális és verbális módszerekkel. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok legjellemzőbb műalkotásainak és szimbolikus tárgyainak azonosítása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról. Sni-BTM téri orientáció fejlesztése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Művészeti és a képzőművészeti ágak legfontosabb jegyeinek megkülönböztetése a műelemzés során. Művészeti alkotások, vizuális jelenségek, látványok verbális és képi elemzése. A vizuális kifejezés eszközeinek használata. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Művészi kifejezés, látványelemzés, téri helyzet, vetület, képsík, axonometria, egy iránypontos perspektíva, képzőművészeti műfaj, plaszticitás, arányrendszer, kompozíció, képkivágás, síkbeli és téri helyzetviszonylat, takarás, felület, forma, faktúra, textúra, szín, tónus, irány, térbeliség, formatömeg, főszín, mellékszín, kevert szín, szíkontraszt, tónus, szín-, vonal-, formaritmus, stíluskorszak, stílusirányzat, intermedialis kifejezés/műfaj, kortárs művészet.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Időmeghatározás. Művészeti korstílusok és irányzatok kötődése a társadalmi, kulturális háttérhez. Társadalmi témák vizuális megjelenítése. Magyar nyelv és irodalom: a művészeti ágak mellérendelt viszonyainak megtapasztalása. Könyvtárhasználat. Ének-zene: művészettörténeti és zenetörténeti összefüggések. Informatika: Internetes portálok használata. Digitális prezentációk készítése.</p>	<p>(különösen a 20. század irányzatai) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja: pl. mágia, megörökítés, provokálás, tanítás) szerint.</p> <p>Személyes véleményt kifejező elemző jellegű vizuális megjelenítés adott témában (pl. felnőtte válás, tolerancia, szorongás) a kortárs irányzatok példáinak felhasználásával (pl. fotóalapú, kinetikus, installációs, environment, performansz/eseményművészet). Képek, látványok, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, filmek, élmények, álmok, közösségi alkalmak) önálló elemzése a vizuális közlés köznapis és művészi formáinak megkülönböztetésével, illetve az elemzés eredményének, a következtetéseknek a bemutatása szöveggel és képekkel (pl. szöveg és illusztráció kapcsolatok létrehozása a szemléltetés érdekében).</p>
<p>Vizuális kommunikáció – Magyarázó képek, rajzok - Mozgóképi közlés (4 óra)</p> <p>Mozgások megfigyelése, megjelenítése. Időbeni folyamatok értelmezhető megjelenítése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Jelenségek megfigyelése adott szempontok alapján. Időbeni folyamatok, változások megfigyelése, ábrázolása. Különböző mozgások vizuális rögzítése. Hang és kép együttes alkalmazása. Tervvázlatok készítése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> képkivágás, nézet (gépállás, gépmozgás), beállítás, jelenet, expozíció, lezárás, konfliktus, fordulat, elbeszélő-szerkezeti alapséma, story-board.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Dráma és tánc: cselekmény, jelenet, feszültség, konfliktus, fordulópont; díszlet, jelmez, kellék, fény- és hanghatások. Magyar nyelv és irodalom: elbeszélő, cselekmény, epizód, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés; szerkezet, a cselekményt alkotó elemek, fordulatok, jelenet, konfliktus, feszültség, tetőpont, fordulópont. Informatika: Egyszerű animációk. A hagyományos médiumok modern megjelenési formái.</p>	<p>A mozgóképi nyelv alapjainak, működésének értelmezése, majd kreatív alkalmazása összetettebb feladat kapcsán (pl. story-board, kamerába vágott videoanyag készítése megadott fogalomból vagy fotográfiákból kiindulva), mely a médium sajátos (nyelvi) működésének felismerését célozza meg.</p>

<p>Vizuális kommunikáció - Montázs (4 óra)</p> <p>Időbeni folyamatok értelmezhető megjelenítése. A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Jelenségek megfigyelése adott szempontok alapján. Időbeni folyamatok, változások megfigyelése, ábrázolása. Különböző mozgások vizuális rögzítése. Hang és kép együttes alkalmazása. Tervvázlatok készítése. Reflektálás filmes élményekre. Szabad asszociáció.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Montázs és gondolkodás, montázselv, tér-idő szervezés, (mozgóképi szerkesztés/montázs), leíró és szubjektív kép/nézőpont; lineáris-cselekményábrázoló és párhuzamos montázs.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Dráma és tánc: ellentét és párhuzam, a feszültségteremtés eszközei.</p> <p>Magyar nyelv és irodalom: a kompozíció meghatározó elemei; különböző nézőpontú elbeszélés; cselekmény, epizód, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés; szerkezet, a cselekményt alkotó elemek; ismétlés, fokozás, párhuzam, ellentét; metaforikus jelentés; allegória, szimbólum; szórakoztató irodalom, filmes feldolgozások.</p>	<p>A mozgóképi nyelv alapjainak, működésének értelmezése, majd kreatív alkalmazása összetettebb feladat kapcsán (pl. story-board, kamerába vágott videoanyag készítése megadott fogalomból vagy fotográfiákból kiindulva), mely a médium sajátos (nyelvi) működésének felismerését célozza meg.</p>
<p>Vizuális kommunikáció - Vizuális kommunikációs formák (2 óra)</p> <p>A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Fényképek, újságképek, reklámképek csoportosítása adott szempontok alapján, olvasása, értelmezése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> A kép „működése”, állókép és mozgóképek különbözősége, közvetlen és közvetett kommunikáció, tömegkommunikáció, távközlés, televízió, internet, gesztusnyelv, képes forgatókönyv, mozgóképek, (techno)médium.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u></p> <p>Magyar nyelv és irodalom: Nyelvi és nem nyelvi kódok, mindennapi közlési helyzetek, meggyőző kommunikáció. A nyomtatott és az elektronikus szövegek jellemzői. Gyakori szövegtípusok. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Információhordozók természete, kommunikációs funkcióival és kultúrájával.</p> <p>Informatika: Multimédiás dokumentumok elemei. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Kommunikációs médiumok és szerepük. A hagyományos médiumok modern megjelenési formái.</p> <p>Matematika: Osztályozás. Rendszeralkotás - elemek elrendezése; rendszerezést segítő eszközök (pl. táblázatok).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok tanulságaiból levonva (pl. képek szóbeli leírásával, „közvetítésével” történő rekonstrukcióval). <p>A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása, összehasonlítása a különféle vizuális kifejező eszközök, médiumok tudatosítása érdekében.</p>
<p>Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei Reprodukálás és ábrázolás – a mozgóképek kettős természete (2 óra)</p> <p>Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mozgóképi írás-olvasás tudás fejlesztése. Alapszintű mozgóképi nyelvi tájékozottság megszerzése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> A reprodukálás, a technikai úton rögzített kép/hang és az ábrázolás fogalmának ismerete.</p> <p><u>Kulcsfogalmak:</u> Dokumentum, fikció, reprodukció, ábrázolás, kettős természet, valóság.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u></p>	<p>A mozgóképi közlés kettős természetének, azaz egyszerre ábrázoló és reprodukáló alaptulajdonságának megtapasztalása és tudatosítása (pl. mobiltelefonnal rögzített képek vagy hirdórészletek tanulmányozása alapján). A dokumentum és a fikció fogalmának magyarázata konkrét példákon keresztül .</p>

<p>Magyar nyelv és irodalom; ének-zene; dráma és tánc; vizuális kultúra: az elbeszélő, előadó kifejezési szándékának szubjektív nézőpontja.</p>	
<p>Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei A montázs szerepe és alapformái a mozgóképi ábrázolásban (2 óra)</p> <p>Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasás tudás fejlesztése. A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése. <i>Sni-BTM vizuális, szeriális emlékezet fejlesztése.</i></p> <p><u>Előzetes tudás:</u> A dolgok elmondásának, megjelenítésének szükségszerű módja, a kihagyás, tér- és időváltások alkalmazása, az ehhez kapcsolódó konvenciók elfogadása.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Montázs, szerkesztés, idő, tér, folyamatosság, ritmus, flashback</p> <p><u>Kapcsolódási ponok:</u> Informatika: Digitális képek jellemzőinek megismerése, minőségének javítása. Képszerkesztő program használata. Műveletek képekkel, képszerkesztés, vágás. Montázs készítése. Digitális hangformátumok. Az egyes formátumok közötti átalakítás elvégzése. Hang vágása egy hangszerkesztő program segítségével. Magyar nyelv és irodalom; ének-zene; dráma és tánc: időbeli és térbeli változások kifejezései különböző eszközökkel. Könyvtárhasználat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A filmkép jelenidejűségének megtapasztalása, felismerése és a montázs alapfunkcióinak azonosítása a mozgóképi ábrázolásban (pl. a cselekmény folyamatosságának és ritmusának megteremtése, a mozgóképi szöveg jellemző terének és idejének létrehozása, jelentésalkotás) kreatív gyakorlatok kapcsán (pl. egyszerű történet vagy történet tervezése és felvétele „kamerába vágott” technikával), az alapvető montázstípusok és megoldások kipróbálása érdekében (pl. lineáris, párhuzamos montázs, flashback, flash forward). <p>Művészeti példák (pl. képzőművészet, fotó, irodalom, zene) összevetésével a montázshatás általánosabb, emberi gondolkodást és kifejezést jellemző értelmének tanulmányozása.</p>
<p>Tárgy és környezetkultúra - Tervezett, alakított környezet (4 óra)</p> <p>Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása. Tárgykészítő, kézműves technikák megfelelő alkalmazása. Tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése különböző szempontok alapján. Elemzési szempontok megfelelő érvényesítése. A választás lehetőségének mérlegelése a feladatmegoldás során felmerülő ötletek között.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Közvetlen környezet vizuális megfigyelése alapján tapasztalatok megfogalmazása. Azonosságok és különbségek célirányos megfogalmazása a megfigyelés és elemzés során. Egyszerű téri helyzetek értelmezése vizuálisan és szövegben. Tárgyakkal, épületekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Egyszerű tárgykészítő technikák alkalmazása. Tervvázlatok készítése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Tervezési folyamat, felmérés, funkció, gazdaságos anyaghasználat, alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás, műszaki jellegű ábrázolás, vonalfajta, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Matematika: Síkbeli és térbeli alakzatok. Vetületi ábrázolás. Technika, életvitel és gyakorlat: Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tárgytervezés (pl. öltözék kiegészítő, csomagolás), tárgyalakítás (pl. saját amulett, egyszerű repülő eszköz) a vizuális felmérésből, megismerésből származó elemző tapasztalatok (pl. rajzos felmérés) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével. – Mintatervezés megadott cél érdekében (pl. pólóra a toleranciáért, falfestmény az iskola ebédlőjébe). <p>Épületek, tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás) vagy más funkció betöltése (pl. használati tárgyból személyes tárgy) érdekében. Egyszerű műszaki</p>

<p>jelentősége, műveleti sorrend betartása, eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód. Tárgyak, szerkezetek, rendeltetés. Biológia-egészségtan: Minőségi tulajdonságok megkülönböztetése. Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság. Földrajz: védett hazai és nemzetközi természeti értékek.</p>	<p>jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás) saját tervezés (pl. tárgy, környezet) megjelenítése szabadkézi rajzban, illetve az önálló tervezési, tárgyalató folyamat dokumentálása az ötlettől a kivitelezésig. A környezettudatos élet lehetőségeinek összegyűjtése a közvetlen környezetben.</p>
<p>Tárgy és környezetkultúra - Az épített környezet története (5 óra)</p> <p>Épített, tervezett környezet értelmezése különböző módon. Különböző korú és típusú tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése különböző szempontok alapján. Az építészet térszervező és tömegalakítást szolgáló eszközeinek megértése. Elemzési szempontok megfelelő érvényesítése. Ökoiskolai értékek közvetítése.</p> <p><u>Előzetes tudás:</u> Tárgyak, épületek vizuális megfigyelése adott szempontok alapján. Azonosságok és különbségek célirányos megfogalmazása a megfigyelés és elemzés során. Tárgyakkal, épületekkel kapcsolatos információk gyűjtése.</p> <p><u>Kulcsfogalmak/fogalmak:</u> Építészeti elem, közösségi és személyes tér, alaprajztípus, osztatlan és osztott (vagy egyszerű és bővített) tér, fő-, oldal-, kereszthajó, apszis, dongaboltozat, keresztboltozat, oszloprend, masztaba, piramis, akropolisz, amfiteátrum, bazilika, palota, kúria, használati tárgy, dísz tárgy, rituális tárgy, viselet, népi kultúra, néprajzi tájegység, kézművesség, ipari formatervezés, organikus építészet.</p> <p><u>Kapcsolódási pontok:</u> Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: épületek, használati és dísz tárgyak megfigyelése. Hon- és népismeret: Néprajzi tájegységek, nemzetiségek. Hagyományos paraszti tárgykultúra. Földrajz: A természeti környezet és a kultúra összefüggései. Magyarország és a Kárpát-medence földrajza, kulturális régió. Technika, életvitel és gyakorlat: lakókörnyezet és életmód; tárgyak, szerkezetek, rendeltetése.</p> <p>Ének-zene: népdalok, hangszeres népzene.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tárgyak, épületek összehasonlító elemzése a történeti változást vagy a földrajzi elhelyezkedést jól szemléltető szempontok szerint (pl. anyaghasználat, funkció). – Az építészet történetében megjelenő alapvető térszervezést és tömegalakítást (pl. alaprajztípusok, alátámasztó elemek, térlefedések) szolgáló építészeti megjelenések összegzése a fontosabb építészettörténeti példák alapján. <p>Legalább egy, közvetlen tapasztalatok útján megismerhető néprajzi tájegység tárgykultúrájának (pl. épület, öltözék, használati tárgy) elemző vizsgálata és legfontosabb jegyei alapján megkülönböztetése más tárgycsoportoktól.</p>
<p>Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (4 óra)</p>	
<p>A tovább haladás feltételei: A tanuló jártas a formai, színbeli tanulmányok készítésében. A látványszerű és az absztrakt ábrázolást önállóan – saját intellektusának megfelelő szinten – képes megoldani. Ismeri a vizuális kommunikáció legfontosabb eszközeit. Érti a vizuális kommunikáció nyelvezetét. Képes önállóan kiválasztani a megfelelő technikát, eszközt adott feladat megoldásához. Térbeli és színbeli analízis jellegű munkákra is képes a természeti formák vizsgálatakor. A szerkesztőeszközökkel képessé vált a pontos munkavégzésre. Képes geometrikus testek képeinek megszerkesztésére az elsajátított ábrázolási rendszerekben (vetületi ábrázolás,</p>	

axometria, perspektíva). A látszati távlatban szabályait tudatosan alkalmazza a termélység ábrázolásában. A képzőművészeti alkotás munkafolyamatában képessé vált az elvont gondolkodásra. Esztétikai élményeit tudatosan képes feldolgozni, megérteni, értékelni, rangsorolni. Felismeri és óvja lakóhelye művészeti értékeit, környezettudatos magatartásra törekszik. Tisztában van az emberiség legszebb kultúr-kincseinek jelentőségével. Ismeri az egyetemes és a magyar építészet, szobrászat és festészet legjelentősebb alkotásait. Képes elemezni a tanult műveket adott szempontok alapján. Általános iskolai tanulmányainak végén a gyermek rendelkezik az esztétikai intelligencia és ítélet képességével. ...A tanuló az általános iskola befejezésére rendelkezzen önálló ábrázoló - és kifejező alapképességekkel. Alkotó képzeletét érvényesítse az alakító és tervező feladatokban. Törekedjen esztétikai élményeinek tudatos átélésére. Ismerje a tanult művészettörténeti korszakok legjellemzőbb stílusjegyeit Ismerje és alkalmazza a tanult ábrázolási konvenciókat, rendelkezzen az ehhez szükséges térszemléleti alapokkal. Tartsa tiszteletben az emberi alkotást és művészetet. Legyen tájékozott a vizuális megjelenítés hagyományos és újabb formáiban.

Tovább haladás feltételei a mozgókép és médiaismeret tantárgyon belül:

A tanuló ismerje fel az ábrázolás, értelmezés, hatáskeltés elemi audiovizuális eljárásait.

Ismerkedjen meg a technikai eljárások alapjaival.

Sajátítsa el a látott történetek megértéséhez szükséges képességeket.

Tudatosan válasszon a műsorok, élmény és ismeretforrások között.